

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.
Začasno le enkrat na teden.
Uredništvo in upravništvo:
Ljubljana, Velika Čolnarska ulica št. 19.
Naslov za dopise: Ljubljana p. p. 168.
Naslov za telegrame: »Naprejek, Ljubljana.
Čekovni račun šte. 14.398. (KDZ)

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din začasno 6 Din.
Za inozemstvo 35 Din, začasno 10 Din.
Oglasi:
Prostor 1x55 mm 60 par. Mali oglasi: beseda 60 par, najmanj 5 Din.
Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.
Reklamacije za list so poštne proste.

Glasilno Jugoslovanske socialno demokratične stranke (JSDS).

Letnik VII., šte. 48.
Četrkova
»Naprejeva« številka
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilno
Kmetško-delavške zveze
Stane letno 72 Din — mesečno 6 Din

Oblastna skupščina in ljudska samouprava.

(Povodom glasov o razpisu volitev v oblastne skupščine.)

Vidovdanska ustava, o kateri se je sam pokojni voditelj srbske radikalne stranke dr. Stojan Protić izrazil, da predstavlja uvedbo absolutistične monarhije, je razdelila SHS državo v 33 »oblasti«. Že ta naziv sam je reakcionaren. Niti v predvojni Srbiji, niti v prečanskih krajih nismo poznali političnega pojma »oblast«. Na čelu teh »oblasti« stojijo veliki župani, ki jih imenuje centralna vlada. Oni so podrejeni notranjemu ministrstvu in je s tem odrejen njih delokrog kakor policijski, kakor se je tudi preje imenovalo notranje ministrstvo. Po ustavi »oblasti« ne smejo obsegati več kot 800.000 prebivalcev. Na vsakih 10.000 prebivalcev se izvolijo potom oblastnih volitev po 1 poslanec »Oblastne« skupščine. Slovenija je razdeljena na dve »Oblasti«. Ljubljansko in Mariborsko. Ljubljanska voli 54 poslancev, Mariborska 63. Volitve se vrše po »srezih« (okrajih). Avtonomna mesta Ljubljana, Maribor in Celje volijo kot srezi. Ljubljana 5, Maribor 3, Celje 1 poslanca. Srezi (okraj) volijo sledeče število poslancev v Ljubljanski oblasti: Brežice 3, Črnomelj 2, Kamnik 4, Kočevje 4, Kranj 5, Laško 3, Litija 4, Logatec 3, ljubljanska okolica 7, Novo mesto 5, Radovljica 3, Kastav 1; v mariborski oblasti: Celje 5, Dolnja Lendava 4, Gornji grad 2, Konjice 2, Ljutomer 3, Maribor desni breg 5, Maribor levi breg 5, Murska Sobota 5, Prelog 5, Prevalje

3, Ptuj 7, Slovenjgradec 3, Šmarje 5 in Čakovec 5.

Oblastne skupščine se sklicujejo z ukazom najmanj enkrat na leto. Nimajo zakonodajne pravice, kakor so jo imeli bivši deželni zbori. Lahko pa sklepajo uredbe, ki dobijo zakonsko moč, ako jih odobri veliki župan, oziroma državni svet kot zadnja instanca. V celi državi bo 33 teh oblastnih skupščin z ca 1.200 poslanci. Poslanci ne morejo biti obenem narodni poslanci. Kot stalni organ teh oblastnih skupščin so njihovi odbori, ki so izvoljeni z večino glasov. Teh 5-7 odbornikov so stalno plačani funkcionarji oblastnih skupščin. Volitve, odbori, seje in organizacije potrebujejo letnega kredita okrog 100 milijonov, ki pa niso predvideni v proračunu. Volitve v te skupščine bi se morale vršiti že 3 mesece po sprejetju ustave. Danes je preteklo že 5 let in se še niso vršile.

Vladajoči razred torej svojo lastno ustavo, svoje lastne zakone ne izvršuje.

Kako presojamo socialni demokrati te oblastne skupščine? Naša stranka je kot delavska stranka načelno in iskreno za resnično ljudsko samoupravo. Take resnične ljudske samouprave v absolutistični monarhiji ne more biti. Take ljudske samouprave ne more biti niti v izraziti kapitalistični republiki. Resnična ljudska samouprava je mogoča samo v državi, kjer je ljudstvo dovolj zavedno in organizirano, da se upravlja samo. Resnična ljudska samouprava zahteva kot nujen predpogoj zavedne, samostojne delavsko-kmečke organizacije, ki jih vzdržujejo delavci in poljedelci sami

s svojimi prispevki in jih vodijo sami s svojo organizirano zavednostjo. Se-le ko bo večina delavnega ljudstva: delavcev, nameščencev in poljedelcev postala dovolj zavedna, da se organizira v enoten politični pokret, bo dana možnost, da pride do resnične ljudske samouprave, do proletarske, delavne demokracije v občinah, v okrajih, v pokrajinah in v državi. Od zavednosti je odvisno napredovanje prave ljudske samouprave. V razvitejših pokrajinah, kjer je ljudstvo že pismeno, bolj izobraženo in vsaj deloma tudi organizirano, je več možnosti priboriti si na polju ljudske samouprave večjih pravic. Kakor je Narodna skupščina, kakor so občinski svetovi in druge parlamentarne institucije (tudi Delavska zbornica, OUZD itd.) v rokah kapitalistov, njihovih agentov in sorodnikov — samo instrument za vladanje kapitala nad ljudstvom in izkoriščanje ljudstva potom kapitala, tako bi vse te parlamentarne institucije, ako bi v njih bili zastopniki delavnega ljudstva, postale tribuna za povzdigo ljudske zavednosti, tribuna za zaščito interesov Dela, tribuna za demaskiranje izkoriščanja kapitala. Brez temeljite spremembe današnjega družabnega reda, ki ga je mogoče priboriti samo z organizirano močjo mednarodnega delavskega razreda, pa bi vlada in izkoriščanje kapitala ostala, tudi če si delavstvo pribori večino v teh institucijah.

Za socialno demokracijo je torej dviganje zavedne organizacije delavskega razreda mnogo bolj važno, kot pa »zmaga« v današnjih parlamentarnih in samoupravnih institucijah.

Mi se torej zavedamo, da oblastne

skupščine kakor jih predvidevajo odredbe in današnji zakoni, ne bodo mogle ničesar bisvenega spremeniti na današnjem sistemu kapitalistične komande in kapitalističnega izkoriščanja.

Naša dolžnost pa je, da tudi pri teh volitvah, kakor pri vsakih drugih, objasnimo ljudstvu naš socialistični program ter tako dvignemo njegovo zavednost.

Delavski razred je danes v Sloveniji razcepljen na nekoliko frakcij, struj, organizacij, grup in grupic. Od 300.000 delavcev, nameščencev in poljedelcev, ki imajo interes boriti se proti kapitalu v Sloveniji, je 290.000 neorganiziranih, 10.000 organiziranih pa so razdeljeni v več kot 10 organizacijah, grupah in grupicah. Od nekaj čez 100.000 moških volilcev jih je več poljedelcev, ki imajo interes boriti se proti absolutizmu, za resnično demokracijo, ljudsko samoupravo, za socializem. Ker pa so pod vplivom nezavednih, neproletarskih organizacij, bo večina njih glasovala za kapitalistične stranke in za agente in sorodnike kapitala.

Dolžnost vseh onih, ki spoznajo potrebo enotne proletarske stranke, da v času tega splošnega razsula in slepomišenja najrazličnejših agentov kapitala pod najrazličnejšimi imeni, bolj kot kdaj poprej naglasijo načelo proletarske demokracije. Bolj kot kdaj poprej je jasno, da so samo one organizacije res proletarske, ki se upravljajo po tem načelu. Člani se morajo zavedati, da so oni stranka, da morajo izvrševati svoje dolžnosti — ne samo zahtevati pravic. Na shodih, na sejah, v delavnicah, od moža

Pregled organizacij JSDS in KDZ od maja do oktobra 1926

(vpošteva se samo člani, ki so plačali prispevke, in organizacije, ki so obračunale centralnemu tajništvu JSDS in KDZ v Ljubljani).

Zaporedna šte. Organizacije	Stalna šte.	Člani "Stoga"	Stalni, javni naročniki "Naprejek"	Rednih članov je bilo					Zamudniki	Prispevki teh zamudnikov Din p	1926 v mesecu X. rednih članov	Izmed teh članov so zadnji mesec plačali po Din																	Centralno tajništvo je prejelo:										
				1926								2	3	4	5	6	8	10	12	15	20	25	30	40	50	75	100	nad 100	pristopnine	70% progres. davka									
				V.	VI.	VII.	VIII.	IX.																						Din	p	Din	p	Din	p				
1	3	15	4	—	13	—	12	12	—	—	11	4	—	2	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	70	50	6	40			
2	4	21	8	—	22	29	30	25	20	—	20	12	2	1	1	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53	20	2	66				
3	6	12	8	—	82	93	103	106	110	2	10	50	112	37	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	190	40	1	70					
4	7	10	—	—	53	51	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
5	10	3	1	—	—	—	—	3	9	—	7	1	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
6	11	7	7	—	19	20	20	20	20	—	21	13	2	1	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
7	13	16	4	—	16	16	12	13	15	7	12	60	13	7	1	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
8	17	16	7	—	16	23	23	26	27	—	29	9	1	1	—	2	5	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1					
9	18	14	3	—	164	201	230	249	235	—	202	162	23	6	5	2	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
10	19	2	1	—	3	3	3	3	3	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
11	21	—	—	—	4	6	4	4	4	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
12	22	1	3	—	31	16	19	19	19	8	4	20	19	18	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
13	25	5	2	—	33	33	31	31	29	—	29	26	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
14	27	31	34	—	79	—	62	56	59	51	71	40	54	51	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
15	28	10	5	—	25	25	20	17	18	—	19	15	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
16	29	9	5	—	12	9	7	7	9	—	9	3	3	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
17	30	6	2	—	41	41	42	51	53	—	53	48	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
18	31	5	—	—	5	8	—	7	7	—	7	6	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
19	33	—	—	—	2	2	1	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
20	37	1	1	—	23	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
21	41	5	3	—	10	10	10	10	11	—	11	9	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
22	42	—	—	—	30	30	—	18	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
23	43	—	—	—	38	17	32	—	33	32	44	80	21	15	—	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
24	46	—	—	—	40	41	42	41	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
25	47	—	—	—	10	—	—	5	—	5	12	60	5	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
26	48	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	11	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Vseh rednih članov		182	100	—	761	710	694	724	767	100	156	1	725	546	90	22	25	8	10	6	2	7	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	19	1636	26	2	25
Zamudnikov		—	—	—	26	199	170	7	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Vseh članov skupaj		—	—	—	787	909	864	794	867	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Centralno tajništvo je torej prejelo v tem mesecu		—																	1821	35	—	—																	

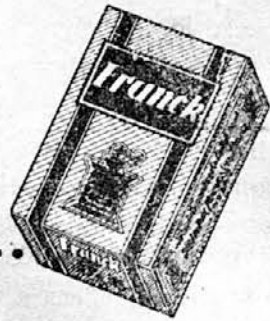

Iz samega žita ne morete kuhati kave.

Dober in krepak okus dobite šele, ako upotrebite

Pravi Franckov kavni pridatek.

Pijača s Prvim Franckom Vas zamore stalno zadovoljevati.
K zrnati kavi na vsak način spada Pravi Franck.

do moža, morajo člani naše stranke kot najzavednejši del proletariata izkoristiti večje politično zanimanje, ki ga vzbujajo med ljudstvom volitve, da odpirajo zavednim in brezbržnim proletarcem, delavcem in poljedelcem oči, jim razložijo načela in praktično delo naše stranke, pridobijo novih naročnikov za tisk in privedejo novih članov v organizacije. Če bomo tako delali, bodo naše organizacije v volilnem boju zrasle in s tem se bomo približali našemu velikemu cilju.

Orjunaši in klerikalci.

50. številka »Orjuna« ponatiskuje govor dr. Natlačena, ki je bil letos izvoljen za poslevodečega podpredsednika klerikalne stranke; po »Slovenec« od 29. julija 1914 je sedanji podpredsednik SLS, ki se imenuje edina zastopnica slovenskega naroda, med drugim govoril: »Imamo vojno! . . . Kokor gleda mogočni lev na malo nagajivo miško (Srbijo), je zrla mogočna viteška Avstrija na tega svojega pritlikavega soseda . . . Da varuje svojo zakonito lastnino, da zagotovi sama sebi in svojim ljudstvom mir . . . je moral (Avstrija) poseči po orožju. Imamo vojno! Velike in težke bodo žrtve, ki jih bo moralo doprinesiti na skupni žrtvenik naše skupne domovine naše ljudstvo; toda slovensko ljudstvo bo te žrtve rade volje doprineslo, ker ve, da kaj velikega ni mogoče doseči brez velikih žrtv . . . V zavesti, da je naša bodočnost edinote v Avstriji . . . ostane slovenski narod tudi v težki tej uri zvesti tradicijam svojih dedov: zvest svojemu cesarju in Avstriji . . . Živela Avstrija!«

Da so klerikalni voditelji po znamenem svojem geslu: »vse za vero, dom, cesarja« podpirali pred vojno in med vojno avstrijski militarizem, je znana stvar. Po vojni, v novi državi, pa podpirajo jugoslovanskega. Orjunaši so pred vojno podpirali avstrijski liberalizem, ki je bil najbolj reakcionaren in militarističen. Tudi prijatelji današnjih orjunašev »Slovenski narod« je klical »vse za dom cesarja — Avstrijo. Orjunaši se nad tem ne spodtikajo. Oni nočejo priznati, dasiravno to dobro vedo, da je militarizem in monarhizem in vsako kapitalistično nasilje, ki ga odkrito propagira »Orjuna« napram sorojakom, napram delavcem pa ne samo propagira temveč celo izvaja (Fakin, Zadravec itd.) najboljše orožje vladajočih kapitalistov proti izkoriščanim. Klerikalci in Orjunaši naj si le sežejo v roke: veže jih militarizem in monarhizem, ki so jih zastopali vneto oboji — liberalci in klerikalci in ki jih danes zastopajo enako vneto.

»Orjunaši« pa ne povedo, kje so bili leta 1909, 1913 in 1917, ko je socialno demokratična stranka in njeni zastopniki med drugimi tudi pokojni s. Cankar, odkrito nastopala za federacijo balkanskih republik, torej za resnično osvobojenje in zedinjenje Jugoslovancev, ko je nastopala proti vojni, proti evropskemu militarizmu in reakciji. Orjunaši so nasilnejši in odkrito zastopajo načelo nasilne vladavine manjšine. Taka manjšinska vladna diktatura pa vedno dovede do mednarodne ali pa državljanske vojne.

Glavni dobitok 1.000.000 Din

gospodinja težko zadene. Bolj zanesljiva pot do zdravja in sreče je previdnost in razumnost v gospodinjstvu. Ali poznate Žiko? Ali veste, kaj pomeni Žika za vaše zdravje, za zdravje vaših otrok? Pa o tem drugič.

Seja upravnega odbora Delavske zbornice v Ljubljani, dne 20. novembra 1926.

V soboto 20. novembra se je vršila seja Del. zbornice s sledečim dnevnim redom: 1. Odobritev zapisnika zadnje seje. 2. Poročilo predsednika. 3. Poročilo tajnika. 4. Odobritev pravilnika za sosvet ekspoziture Del. zbornice v Mariboru. 5. Izvolitev komisije za službeni red za uslužbence. Po kratkem formalnem poročilu predsednika se je razvila debata o delegaciji rudarjev v Sarajevo, stroški 2500 Din se odobrijo. Celjski borzi dela se nakaže Din 8000. G. Likarju se prizna Din 3300 za prevod ene socialne knjige iz nemščine v slovenščino. (Op. ur. Radi bi vedeli katere.) Za nakup znanstvenih knjig za ljubljansko knjižnico se dovoli Din 5000. Poslovnik za ekspozituro v Mariboru se s kratko debato sprejme. Nato se izvoli komisija za izdelanje službenega reda uslužbencev. Izvolil se je tudi odbor za sestavo tiskanega poročila Delavske zbornice.

Pri točki razno je gospod Juvan imenom demokratične organizacije protestiral proti poročilu, ki ga je izdalo centralno tajništvo v Beogradu, češ, da je poročilo enostransko in za njegovo društvo žaljivo. (To poročilo, ki je izšlo v knjigi napada žolte in verske organizacije h katerim pripadajo Juvani, Žužeki et kompani, nas pa popolnoma ignorira, tako, da je cela vsebina le propaganda za SPJ.) G. Juvan je izjavil, da je brošuro čital šele v Ljubljani. (Kaj pa je delal gospod v Beogradu? Naši delegati so opazili, da so se klerikalci in demokratarji 3 ure pred zaključkom kongresa odstranili.) Gospod Juvan je zahteval, da upravni odbor protestira proti pisavi, ki žali žolte. Pravilno mu je odgovoril s. Leskošek, ki je rekel, da je g. Juvan v Beogradu socialpatriote hvalil in zahteval skrajšanje debate ter sprejem vseh predloženih resolucij od dr. Topalovića, ker so dobre. (Tako je g. Juvan zopet enkrat hvalil mačko v žaklju. Op. ur.) Protest bi bil edino na mestu v Beogradu, tam smo namreč socialni demokrati hoteli protestirati, ker je našo organizacijo avtor izveštaja izpustil, in to sem opazil že v Beogradu. Skupščina Delavske zbornice bo januarja 1927. Poročevalce.

Še enkrat OUZD.

Članek v »Napreju« št. 43 o socialpatriotski »anketi« o socialnem zavarovanju je zadel socialpatriote porazno — saj je on odprl slovenskim delavcem neoviran pogled na intimno pomežikovanje gotovih socialpatriotskih prvakov s kapitalističnimi batinaši. V prvi zadregi niso vedeli kaj in kako, pa so v »Delavski Politiki« samo zarobantili pod firmo Čobala, katerega sploh uporabljajo za dekoracijo, kadar jim slaba prede. Trajalo je skoro cel mesec, da so prišli do sape; šele 10. novembra se je oglašil v »Delavski Politiki« neki »—r«, ki v nasprotju z »Delavsko Politiko« poročilo »Napreja« v celem obsegu potrjuje. Stvar zasluži, da si jo delavstvo nekoliko bližje ogleda, ker šele potem bo mogoče prav spoznati vso hinvščino socialpatriotov.

Seja ravnateljstva OUZD je bila sklicana prve dni meseca oktobra. Na vabilih oz. na dnevnem redu se je nahajala tudi reorganizacija OUZD, to je razpust nekaterih ekspozitur. Vabila so prejeli Melhijor Čobal, Ivan Vrečar, Ivan Hojnik in Anton Kraječ kot člani ravnateljstva, ter Jože Golmajer in Andrej Bradeško kot člana nadzorstva OUZD. Vsi ti so člani Stro-

kovne komisije, Bradeško je celo njen nastavljenec; zato je komisija že začetkom oktobra vedela za nameravani atentat na ekspozituro OUZD. Vedeli so za to gotovo tudi Mlinar, Likar, Čelešnik in drugi. Ne motimo se, ako rečemo, da je prav zaradi tega bila sklicana famozna »anketa«, in sicer neposredno pred sejo ravnateljstva OUZD, ki je imela sklepati o razpustu.

Nastane vprašanje, zakaj Strokovna komisija ni dala na dnevni red »ankete« nameravanega razpusta ekspozitur, marveč se je sramežljivo skrila za »socialno zavarovanje«? Obstoji silen sum, da je hotela pod firmo »socialnega zavarovanja« na furtinaški način dobiti sankcijo za razpust ekspozitur. Ako je bilo na dnevnem redu socialno zavarovanje, zakaj je potem predsednik »ankete« Bradeško pustil Čelešniku, Golmajerju in Likarju govoriti o razpustu ekspozitur? Zastonj si prizadevajo socialpatriote prikazati stvar drugače, nego je bila v resnici. Drži namreč, da so skušali še neposredno pred sejo ravnateljstva OUZD prepričati Čobala o potrebi razpusta ekspozitur. Ta se je, kakor že poročano, tej nameri z vso silo uprl, Likar, Čelešnik in Golmajer so ravno vsled odpora Čobala in tovarišev propadli.

Zanimivo je priznanje gospoda »—r« v »Delavcu« od 10. novembra, po katerem je bil Jože Petejan na omenjeni »anketi« izjavil, da sedanji čas ni primeren za zahtevo po zboljšanju zakona o zavarovanju delavcev. Iz te trditve zija ves oportunitizem socialpatriotov. Zakaj ni čas primeren? Morda zato, ker v beograjski skupščini ni nobenega »socialista«? Ako se bode razvijal socialpatriotizem v dosedanji smeri dalje, ga tudi nikdar ne bo. Delavstvo drugih držav, tudi bivše Avstrije, ni čakalo s svojimi programatičnimi zahtevami do trenutka, ko bo imelo v parlamentu zastopnika, temveč je stavilo svoje zahteve takoj, čim je postalo zavedno, čeprav je bila njegova organizacija šibka, šele v povojjih. Koliko poslancev pa je imel avstrijski proletarijat, ko je na shodih, s peticijami in burnimi demonstracijami prvokrat dvignil svoj glas za splošno in enako volilno pravico, za zavarovanje, za osemurnik, za varstvo žen, mladoletnih itd.? Nobenega! In prav neprestano poudarjanje teh zahtev, zlasti na dan 1. majnika, organizirana propaganda in neustrašena borba je dovajala socialni demokraciji vedno nove množice delavstva, katerih glasov vlada ni mogla preslišati. Glas teh množic ni zvenil kot prošnja, temveč je grmel kot zahteva. Boj socialne demokracije je bila borba delavskih množic, zato so množice stranki zapuile, stranka in delavstvo so bili eno in isto, in prav v tem je bila zmagovalna sila stranke, njenih bataljonov.

Kdo so pa naši socialpatrioti? Par pisanih miz, za njimi rdeče ofrakani škrici. Manjkajo jim samo še cilindri. Morda se dokopljejo še tudi do teh. Prav kakor za časa marčne revolucije, ko je veljal za lojalnega državljanja le, kdor je nosil »pinjo«. Naši socialpatrioti so se razredne borbe že davno odvadili. Kaj odvadili! Naveličali so se je. Postali so birokrati, udano pričakujoč vrnitve prvih prepovratnih časov, ko je buržuazija sipala delavstvu iz polne roke razne dobrote, kajpak z namenom, da jih zopet vzame, čim se kapital toliko konsolidira, da lahko nastopi z organizirano silo.

Znabiti socialpatrioti vse to vedo in se le iz škricovske komoduosti delajo nevedne. Ako je tako, je njihovo ravnanje zločin. Kam vodi takozvani

»lojalni« socializem, da se izrazimo z besedami nekega socialnega nadpatriota, nam najbolj nazorno dokazuje položaj delavstva v naši državi. S centi počeckanega papirja mislijo socialpatrioti, da bodo priborili delavstvu boljši položaj.

Kajpada o novelizaciji zakona o zaščiti delavcev se bo sklepalo v skupščini, demontaža socialno zavarovalnih naprav se pa lahko izvrši kar lepo doma, brez skupščine. Zato se polaga zahteva po zboljšanju delavskih varstvenih zakonov na dolgo klop — po ekspoziturah OUZD pa, lop s kovaškim kladivom!

Zato strokovna komisija ni smatrala za resno, dati zadevo ekspozitur na javno diskusijo. Ako bi ona to storila, bi bilo treba stopiti pred delavce in se javno izreči za ali proti. To bi bilo pa za gotove gospode malo nerodno; kajti služiti dvema gospodarjema naenkrat se more le tajno, zahrbtno, javno je pa to težko.

Načrt kofetarskega omizja je bil prenerodno zasnovan. Imeli so namen se prikupiti na obe strani, svojim gospodarjem in delavstvu obenem. Ako bi se jim načrt posrečil, hej, kako bi kričali: Glejte buržuazijo, ona demonтира! Tako pa ne bo nič. »Naprej« jim je račune temeljito pokvaril, pa naj se še tako zvijajo. Zakaj so pa sami molčali o »anketi«, zakaj je bilo vse tako tiho, ko sicer vsako stvar, ako na primer Peter ali Pavel samo kihne, takoj proglasijo za »zgodovinski trenutek«?! Zakaj tak molk, gospodje, dokler ni »Naprej« dregnul v sršenovo gnezdo?

Govorijo in pišejo, da poročilo »Napreja« ni bilo točno. Spodtikajo se takorekoč nad pikami in vejicami ampak, gospodje, ni važno to, da-li je poročilo točno po besedilu govoranc, važno je, da so prvaki à la Čelešnik, Likar in Golmajer zagovarjali demontažo ekspozitur. S kričanjem, da je poročilo netočno, hoče gospoda vzbuditi utis, kakor da je poročilo sploh zlagano. Poročilo pa je v bistvu točno, in tega se gospodje ne upajo zanikati.

Jeza socialpatriotov meji že na besnost. Razumemo. V kako milost bi prišla gospoda Likar in Čelešnik, da je načrt uspel! Huj! Tako pa ne bo nič. Nasprotno: delavstvo ju je že postavilo v eno vrsto z Golmajerjem. Jeza je bila taka, da je uradnik OUZD, ki ga pa krivci sumijo, da je on poročal, moral pri priči iznesti svoje pohištvo iz hiše OUZD, kjer je bilo za silo shranjeno. Socialpatrioti so iz gole maščevalnosti deložirali organiziranega uradnika. Ta čin naj si delavstvo dobro zapomni in ga naj vrže gospodom pri vsaki priliki v obraz!

Najboljši šivalni stroj in kolo

je edno le

GRITZNER in ADLER

za dom, obrt in industrijo v vseh opremah.

Istotam pletilni stroj DUBIED

Pouk v vezanju brezplačen.

Večletna garancija

Delavnica za popravila.

Nizke cene, tudi na obroke.

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

Zbeganost socialpatriotov je velika. Med tem, ko so prvotno vse tajili, polagoma priznavajo, da je »Naprejek« poročal resnico. Vsaj tako je razumeti članek gosp. »r.« v »Delavcu« od 10. t. m. Laž ima pač kratke noge.

Pred časom se je po nerodnosti bivšega mariborskega župana Viktorja Grčarja pojavila zahteva po delitvi OUZD na ljubljansko in mariborsko oblast. Tedaj je šlo nekaterim za razne sinekure. Delavstvo je pravočasno spregledalo, za kaj gre, pa je na številnih zborovanjih in potom svojih organizacij nastopilo zoper razbijanje zavarovanja. Protesti so zalegli, zavarovanje je ostalo enotno.

Nedavno pa se je vršila v Ljudskem domu v Studencih pri Mariboru zaupna konferenca, ki je sklenila zahtevati delitev OUZD na ljubljansko in mariborsko oblast. Sklep je bil takoj spročen velikemu županu dr. Pirkmajerju, da ga priporoči dalje. Je morda tudi to zlagano?

Razbiti OUZD je stara želja delodajalcev. Njihov prvotni načrt je bil: mesto ekspoziture samo 9 takozv. kontrolnih okrožij, ko bodo ta odpovedala, pa ravno toliko samostojnih okrožnih uradov. Divide et impera! Zakaj ne razdirajo podjetniki svoje Zveze

industrijcev ali Trgovske in obrtne zbornice na ljubljansko in mariborsko oblast ali na 9 okrožij?! Tega ne storijo in ne bodo storili, ker vedo, da so združeni v eni sami organizaciji močnejši.

Ni dvoma, da bode postala zahteva po razbitju OUZD na Štajerskem jako popularna. Lokalni patriotizem je v stanu mnogim zamegliti pogled na posledice. Ako se že razbija, zakaj samo na dva dela? Zakaj ne na tri, štiri? Celjanom, Ptujčanom in drugim bi tudi bil po godu lasten OUZD. Še več. Tudi Delavska zbornica bi se dala razdeliti na celjsko, mariborsko itd. Ali bi ne mogel biti tajnik tu Češnik, tam Likar? Mar bi taka zahteva bila greh, znabiti zato, ker je sedanja zbornica v rokah socialpatriotov?

Delitev ljubljanskega OUZD se ne tiče samo štajerskih, marveč tudi delavcev v ljubljanski oblasti. Ako pride do delitve, kdo bo pokrival režijo nove stavbe v Ljubljani in raznih naprav v nji, ki so bile zamišljene za potrebo cele Slovenije? Kakor je zahteva po delitvi OUZD mikavna, je tudi nevarna, zato se ne izrečem ne za, ne proti, dokler nam niso znani razlogi, merodajni za mariborski sklep. Pozivamo delavce in vse, ki razmere bolje poznajo, da se izjavijo.

še član okrožnega urada; le sramoval se je to priznati; rajši se je zlagal. Tudi svoje vrste značaj.

To in ono. Joža Golmajer je srečno prijadal v Centralno tajništvo Delavskih zbornic v Beogradu za mesečnih 4000 Din. Pri prihodnjih volitvah bo torej v Beogradu en glas več, namreč za socialpatriote, če ne celo 100 manj. — O kaki tožbi Konsumnega društva za Slovenijo radi na zadnjem občnem zboru izražene nevarnosti konkurza nismo še nič slišali. — Čobal, predsednik Delavske zbornice in sploh zaščitnik delavskih interesov, bajé soglašá z odpovedjo službe dvema uradnikoma OUZD. Pravijo, da je celo glasoval za odpoved. Si treba zapomniti, ko bo zopet prosjačil za delavske glasove. Delavska zbornica dela, če hoče, z aeroplansko naglico. Njeni uradniki so dobili že začetkom novembra novoletno darilo v obliki dvakratne mesečne plače. Za štrajkuječe in izprte delavce ni denarja, za brezposelne so pa brošure. — Po poročilu »Jutra«, je tajnik »Merkurja« Valentin Urbančič, zaveznik socialpatriotov, na nekem shodu trdil, da so privatni nameščenci nekaj drugega od delavcev. Po čem neki se razlikujejo? Po želodcih? — Tudi je trdil Urbančič, da ima »Merkurjeva« bolniška blagajna boljše zdravnike nego OUZD. Urbančič je član ravnateljstva OUZD, zakaj ne zastavi svojega vpliva, da bi imel OUZD enako dobre zdravnike? »Merkurjevi«, pa tudi zdravniki OUZD se na Urbančičevo pohvalo, odnosno indirektno grajo, pokašljajo.

O barabijah. Govori se, da je OUZD odpovedal dvema uradnikoma službo, bajé zato, ker sta osumljena zveze z dopisi v »Napreju«. O vzrokih odpovedi se le ugiba, ne ve se pa nič natančnega. Oba uradnika sta organizirana. Neki gospod funkcionar Saveza privatnih nameštenika, je na opozoritev, da bi organizacija morala intervenirati, izjavil, da je to, kar piše »Naprejek«, barabsko, ona dva uradnika pa da nista bila lojalna. Tako mnenje o svojih tovariših ima gospod, ki je imel po prevratu enoleten dopust in trojno plačo, opravljal pa službo, za katero ni bil nastavljen. Zato naj ta gospod, ki velja splošno za silno požrtvovalnega in nesebičnega, o barabstvu in lojalnosti kar molči, da ne bo kaj hujšega.

Oblastne volitve so razpisane. Vršile se bodo 23. januarja 1922. Kandidatne liste se bodo vlagale od 4. do 20. decembra 1926. Reklamacije in popravki volilnih imenikov so dopuščeni od 25. novembra do 10. decembra t. l. Vse organizacije in zaupnike pozi-

vamo, da začnejo takoj z delom in pripravi za volitve. Prirejte redne sestanke in pošljite svoje predloge takoj strankinemu tajništvu v Ljubljani, poštni predal 168.

TISKOVNI SKLAD.

Zadnji izkaz dne 20. nov. 1926	11.896,75 Din
JSDS v Trbovljah	50.— Din
Valentin Miakar, Zagorje	8.— Din
Franjo Langhof, Vrhnika	9,90 Din
Uradnik OUZD	4.— Din
Neimenovani v Ljubljani	5.— Din
Filip Vidic, Ljubljana	5.— Din
Janko Cvajnar, Medvode	5.— Din
Alojz Leskošek, Celje	25.— Din
Franz Vrbec, Vič	10.— Din
Delavec »Pod lipo« drobiž	—50 Din
Neimenovani v Zagorju	3.— Din
Ivan Benetek, Liboje	2.— Din
Franz Rebersak, Liboje	5.— Din
Martin Zupanc, Liboje	5.— Din
Jurij Vipotnik, Liboje	5.— Din
Anton Marinc, Liboje	5.— Din
Edvard Kozovinc, Liboje	10.— Din
Franz Dimic, Liboje	2.— Din
Jožef Brezel, Liboje	2.— Din
Franz Feigel, Liboje	2.— Din
Martin Hren, Liboje	1.— Din
Ivan Grum, Liboje	2.— Din
Miroslav Pevec, Skale	10.— Din
Anton Karničnik, Skale	10.— Din
Adolf Tamše, Skale	10.— Din
Jakob Sevnikar, Skale	4.— Din
Jože Rednak II., Skale	4.— Din
Anton Mravljak, Skale	4.— Din
Zvonimir Bernot, namesto plačila za oskrbo in prenočišče pri s. D. Zbrano ob priliki prepovedanega shoda v Mežici, dne 21. novembra 1926:	20.— Din
Jurij Libnik	5.— Din
M. Komar	4.— Din
Jernej Kolšek	5.— Din
Martin Petre	3.— Din
Lovrenc Capuder	4.— Din
Franz Vrtačnik	5.— Din
Peter Hacc	4.— Din
Pongrac Lesjak	5.— Din
Robert Lamprecht	5.— Din
Ivan Oceppek	10.— Din
Ivan Ledinek	5.— Din
Anton Ostovršnik	2.— Din
Ivan Mave	10.— Din
Ivan Grabner	10.— Din
Ivan Završnik	10.— Din
Ludvik Kopmajer	2.— Din
Stefan Aderlap	5.— Din
Friderik Kersbaumer	6.— Din
Franz Polajnar	10.— Din
Jože Perove	5.— Din
Leopold Ozimic	5.— Din
Valentin Knez	2.— Din
Antonija Pestotnikova	4.— Din
Ivan Pestotnik	10.— Din
Franz Ozimic	10.— Din
Neimenovan (Vitanje)	5.— Din
Franz Tomazič	5.— Din
Ivan Hartman	3.— Din
Rudolf Krivonog	5.— Din
Josip Sušec	5.— Din
Lovrenc Pogladič	2.— Din
Tomaž Izak	5.— Din
Jurij Arh	5.— Din
Franz Solar	10.— Din
Ivanka Blatnikova	5.— Din
Ivan Vrečar	10.— Din
Matjež Verčnik	30.— Din
Martin Velikovník	10.— Din
Anton Velikanj	2.— Din
Franz Kaizer	1.— Din
Karl Kisovec, Ljubljana	20.— Din
Dr. Fedor Mikič, Ljubljana	30.— Din
Skupaj	12.427,15 Din

Naša zborovalna svoboda.

Ustava SHS pravi v § 14: »Državlani imajo pravico združevanja, zborovanja in dogovarjanja itd. . . . Državlani imajo pravico, da se združujejo v namene, ki po zakonu niso kaznivi. In vendar so oblastniki kar telegrafično pogazili ustavno določbo in prepovedali shod naše organizacije v Mežici, dne 21. novembra 1926. Ali je morda protest občanov proti nezakonitemu razpustu občine po zakonu kaznjivo dejanje?

Dotična brzojavka se glasi: Krajevna organizacija Jugoslovanske socialne demokratične stranke, Mežica, Prevalje 21. 11. 1926 ob 10.20. Za danes napovedani shod in vsako zborovanje prepovedano. Srezniki poglavar. Došlo ob 10.40.

Toda namesto prepovedanega shoda in zborovanja se je vršila javna odborova seja naše organizacije, kateri je prisostvovalo nad 100 ljudi in dokazuje lep uspeh tudi zbirka za tiskovni sklad. S telegrami izpreminjajo oblastniki zakone, a z zavednostjo bo ljudstvo preprečilo vsako nasilje — tudi s strani oblastnikov.

O vstopu klerikalcev v vlado se mnogo govori in piše in pri tem se jim očita, da so zavrgli svoja načela in priznali vidovdansko ustavo. O klerikalnih načelih imamo mi svoje mnenje; skoro bi rekli, da to sploh niso načela. Glede ustave se jim pa vendar dela krivica. Če priznavajo ustavo, da je, je to le priznavanje sedanjega stanja in tako priznavanje je potrebno za vsakega realnega človeka. Ne smemo pa tega zamenjavati z odobravanjem in hvalisanjem te ustave! Kdor priznava sedanje stanje, se zato še vedno lahko bori za izpremembo tega stanja. Tudi mi priznavamo sedanjo ustavo in celo žal nam je, da oblastniki to ustavo kršijo in uvajajo anarhijo — toda mi hočemo drugačno ustavo in bomo vsako priliko porabili za izboljšanje ustave. Tako tudi klerikalci. Razložek je le ta, da hočemo mi ustavo na socialno demokratičnih temeljih, klerikalci pa na avtokratičnih. Po našem pa vladalo ljudstvo, po njihovem pa božji namestniki, ki bi bili obenem tudi — kapitalovi namestniki.

Trboveljski župan potrjen. Vlada je izvolitev g. Sitterja trboveljskim županom po dolgem cincanju potrdila. Novega župana čaka toliko nalog, da

ne bo mogel opravljati županskih poslov, ako se jim ne posveti popolnoma. Zato je prosil pri bolniški blagajni za enoleten brezplačen dopust, ki mu pa ni bil dovoljen. Sitter je namreč uradnik pri ekspozituri v Zagorju. Pred leti sta uradnika Stanko Likar in Andrej Svetek brez težav dobila enak dopust, prvi, da je tajnikaril pri Delavski zbornici, drugi pa v socialpatriotskem tajništvu. Ako g. Sitter ne razume, kam pes tacó moli, mu ni pomoči. Župan v Trbovljah bo esdeesar.

Neutralna strokovnost. Jože Tomc, uradnik OUZD, ima včasih svoje misli in nazore, ki socialpatriotom ne gredo vedno v račun. Kot praktičen delavec v delavskem gibanju hoče svoje nazore tudi uveljaviti. To pa nekemu veljaku pri Delavski zbornici ni všeč; zato je nekoč izjavil: »Če Tomc ne bo dal miru, ga bomo pa pri okrožnem uradu prišraufali.« Ta dični gospod ni noben funkcionar pri OUZD, zato je njegova grožnja tem bolj pomembna. Kdo je ta gospod, lahko pove Jože Tomc.

Dva značaja. Komu ni znana Cankarjeva samoizpoved, kako je bil nekoč, prišedši iz šole, zatajil na cesti svojo lastno mater, ko ga je bila ta prišla obiskat daleč od doma peš? Pozneje se je Cankar zasramoval nad svojim dejanjem, da ga je javno izpovedal. Nihče ga ni silil k temu, lahko bi molčal. Pač: silila ga je njegova vest, njegov značaj. Bil je pač značaj, ki ga ni nikdar zatajil in je zanj tudi trpel. Njegova javna izpoved greha napravlja Cankarja v naših očeh še večjega. — Na ta dogodek sem se spomnil, ko sem zvedel za sledečega: Pozno ponoči pozvoni nekdo pri zdravniku. Ta je bil še pokonci. »Prosim, gospod doktor, moja žena je na porodu; babica pravi, da je potrebna zdravniška pomoč.« — »Ste član okrožnega urada?« — »Ne, nisem; bom sam plačal.« Zdravnik ni vprašal zato, ker bi morda drugače ne šel, če bi bil prosilec zavarovan; to je storil le, da bi eventualno zahteval legitimacijo. Pozneje je predložil zdravnik za svojo vestno izpolnjeno delo račun. Mož pa ni plačal, opomin, nič. Pretnje s tožbo. Molk. Ponoven opomin. Mož prosi nekje za podporo, jo dobi, računa pa — ne plača. Zopetne pretnje itd. Po dolgem cincanju se je mož spomnil, da zdravniki ne živijo od zraka. Plačal je. — In ta mož je bil in je

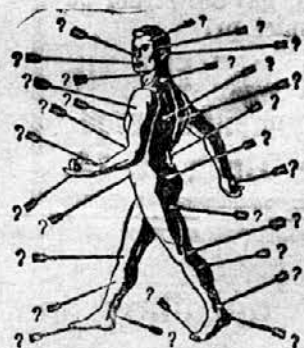

Delavci! Kake dolgo boste še čakali, da se združijo voditelji? Vsak, kdor si služi kruh z delom, naj vstopi v organizacijo, v kateri odločujejo delavci, naj v tej organizaciji sodeluje in sodeluje — pa bo konec razcepov.

Da voditelji vaše združitve ne marajo, so dokazali dovolj jasno v Delavski zbornici, ki jo izkoriščajo brez vas in proti vam, čeprav je to skupna strokovna organizacija vseh delavcev brez razlike. Da bi pa vi ne spoznali važnosti te skupne strokovne organizacije, zato vam mečejo voditelji pesek v oči z drugo skupno organizacijo, z »združeno« Strokovno komisijo. Obe vodijo v korist kapitala, vam pa pravijo, da sta obe nepolitični in nevtralni!

Veseli boste

in vedno se boste dobro počutili, ako z redno masažo, drgnjenjem in umivanjem s Fellerjevimi pravih blagodišečim Elsafluidom prebudite v vseh delih telesa cirkulacijo krvi, osvežite mišice in celo telo in se storite s tem odpornega in sposobnega za delo. Ze od časa naših dedov pokazuje se Elsafluid pri zunanji in notranji uporabi kot zanesljivo bolečino olajšujoče domače sredstvo in kosmetikum. To potrjujejo mnoge zahvalnice. Pravi Elsafluid je močnejši in boljsega delovanja kot francosko žganje.

Zahtevajte za poizkus povsod izrecno Fellerjev pravi blagodišeči Elsafluid v poizkusnih steklenicah po 6.— Din, v dvojnatih steklenicah po 9.— Din ali specialnih steklenicah po 26.— Din. — Po pošti pride tem ceneje, čim več se naroči naenkrat, z zavojnico in poštnino stane:

9 poizkusnih ali 6 dvojnatih ali 2 specialni steklenici 61.— Din.
27 poizkusnih ali 18 dvojnatih ali 6 specialnih steklenic 133.— Din.
54 poizkusnih ali 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic 250.— Din.

Naročila nasloviti razločno tako-le:

Eugen V. Feller, lekarnar v Stubici Donji, Elsatrg šte. 252, Hrvatska.

Vrhnik. »Slovenec« št. 269 v odgovor: Klub občinskih odbornikov KDZ je zahteval v zadnji proračunski seji od župana, da prečita odlok g. velikega župana, v katerem je uradno ugotovljeno, da so se za leto 1926 zvišale občinske doklade, ker je višji šolski svet zahteval, da se da v proračun za zidavo šole v Bevkah 100.000 dinarjev. (Op. pisca: Na rekurz krajnega šolskega sveta v Bevkah in ker župan ni hotel izkazati v svojih računih naloženega fonda za zgradbo šol.) Če bi uradni akt prečital župan, bi prišla resnica na dan, zato župan tega ni hotel storiti. On tudi dosedaj ni reagiral v isti zadevi prilikom vložitve izjave kluba SDS, »da se toliko časa ne udeležijo seje, dokler župan ne prekliče svoje laži.« — Klub občinskih odbornikov KDZ.

Vrhnik. Vsak pondeljek in četrtek ob pol 8. uri zvečer se vrši v ljudski šoli na Vrhnikih pouk v nemščini. Začetek v pondeljek, dne 29. novembra. Pristop ima vsakdo ne glede na strankino pripadnost. Pouk je brezplačen. Podučuje s. Langof.

Zagorje. Pri steklarni je dobilo pet zaupnikov odpoved službe in stanovanja, ki mora biti izpraznjeno že 4. decembra t. l. Opuščeni so: Mirko Weinberger, Ivan Kolman, Maks Kladnik, Franc Kosmos mlajši in Vencel Bauer mlajši. Vsi opuščenici so člani Opčega Radnič. saveza v Zagrebu, kjer je g. Makuc tajnik za Slovenijo. Videli bomo, kaj bo ta organizacija in Delavska zbornica ukrenila. — A. L.

Prevalje. Zadnje »Jutro« piše o bombi, ki je padla radi revizije v Mežiško dolino. Nadalje pravi, da je to odkritje »korupcije« zrevolucioniralo Mežiško dolino in vso javno mnenje. Gospoda počakajte! »Učit. tovariš« je

prav pisal, posledice si pripisite sami! Javno mnenje se pri nas šele razburja in ti valovi znajo odnesti še vse hlapce angleškega kapitalizma. Koruščiki imajo mirno kri, zato pa ne bodo še mirni ostali ako »štorehate« v naša sela. Danes lahko pojete pogrebno pesem esdeesarjem pri nas. Če bi v Mežici kak socialpatriotski župan še par strojev za svinčnike več kupil, kakor stoji zapisano v »Jutru«, še to nikakor ni »svinčna afera« o kateri se bomo še razgovarjali.

Več organizacij nas naproša, naj javno pozovemo vse zaupnike in podlagajnike naj pravočasno (vsaj do 8. vsakega meseca) odračunajo blagajniku prispevke, da ne bomo imeli teh večnih zamudnikov. Potom zbiralnih listkov lahko vsak zaupnik preskrbi inkasantsvo za 10 članov svoje bližje okolice. Reden stik zaupnikov s člani je velike važnosti, kajti vsak zaupnik mora poznati težnje, nejasnosti itd. članov. Z nasvetom mora biti vsak zaupnik vedno na razpolago, le na ta način bo mogoče vzgojiti iz člana zaupnika in razširiti krog aktivnih sodelavcev v organizaciji.

Zavarovanci v smislu objave v Socialističnem koledarju za leto 1926. 354. Leše: Franc Kopmaier, (94) rudar 250 Din.

Epizoda k razpustu občinskega odbora v Mežici.

Glasi samostojnih demokratov »Jutro« se neprestano zaletava v razpust mežiške občine in zagovarja »junaško delo« svojega pristaša dr. Pirkmajerja, kateri je kot veliki župan in pristaš SDS razpustil občinski odbor ter postavil komisarja.

»Jutro« napada razsipno gospodarstvo, pravi vzrok razpusta pa zakriva. Da bo javnost informirana o tem dogodku še od druge strani je treba povedati, da se nahajajo vse institu-

cije, kjer gospodarijo samostojni demokrati v krizi. Slavenska banka je v razsulu, politična stranka SDS v razpadu. Življenje samostojnih demokratov se vzdržuje le še umetno. Podporniki SDS so bili najbolj delniška družba The Central European v Mežici, Slograd d. d. v Ljubljani itd. Slograd je imela delnice od Slavske banke in Trboveljske premogokopne družbe. Vse te družbe so obnem v Zvezi industrijcev. Občinski odbor v Mežici, ki ga je g. dr. Pirkmajer razpustil je pa dal delo socialdemokratski zadrugi »Naprej« v Celju. Odtod je torej največja jeza, ker smo socialni demokrati kapitaliste v živo zadeli. Pri Slogradu je brat g. velikega župana ravnatelj. Zato je razumljivo, zakaj omenjena zadruga ne dobi gradbene koncesije. Na ta način hoče gospoda ovirati razvoj delavske zadruge. Kakor smo informirani se je hotelo dati delo gradbe obč. vodovoda Slogradu. Ker pa socialni demokrati tega niso storili, so nastopili esdeesarji s svojimi »vplivi«, da se maščujejo radi prikrajšanja profitov.

Razpust občinskega odbora v Mežici je vsem delavcem, ki dosedaj še niso poznali jugoslov. fašizma oči odprl in razkril politiko sorodništva. Kajti fašisti so že dalje časa pripravljali atako na socialnodemokratsko občino. Začeli so pridobivati ljudi v orjunaško demokratsko strokovno zvezo, ker pa to ni uspelo je prišel dr. Pirkmajer z žandarji in komisarjem in razgnal ljudovlado v Mežici. A. L.

Helena pri Črni. Tukaj pri nas se je vgnezdilo neko »komunsko« pijančevanje. Dobiček ima tudi tu le eden, drugi pa prazne žepe in bolne glave. Zato apeliramo na rudnik in na občino, da prepreči točenje alkoholnih pijač in kaljenje nočnega miru po rudni-

skih stanovanjih in kletih. Svoje borbe zaslužke lahko za najbolj potrebne stvari zapravimo in ni prav nič treba, da si s plesom in pijančevanjem krajšamo življenje.

S pijanim človekom se prepirati je nespametno, kajti iz njega govori alkohol, ne on sam. Ze pregovor pravi, da se je treba pijanca ogniti tudi s senenim vozom in to pomeni, da tudi takrat, ko se je težko ogniti. Če to ugotoviš vpričo pijanca, se mu nisi ognil, ampak si mu stopil na pot. Pijanec se bo čutil razžaljenega in bo trdil, da ni pijan, tebe pa bo proglasil za lažnivca. Tudi pijanec ve, da je pijanost nekaj slabega in nečastnega in bo skušal to nečast od sebe odvrniti, čeprav z lažjo. Pijanost je strast, ki dela iz pametnih ljudi nespametne in iz poštenih nepoštenje. Treznim je treba to povedati, trezne je treba odvrčati od te strasti, treznim je treba dokazovati, da alkohol ni koristen, ampak škodljiv, tako, da se ga še pijanci sramujejo!

Orehov, jabolk in potice deli otrokom Nikolaj, še starim razvedri se lice, ko se nataka »BUDDHA« čaj!

26. XI. 1926. — 2400.

Poceni svinjsko suho meso:

- 1 kg gnjati s kožico . . . Din 26—
- 1 kg rebrc brez kože . . . Din 24—
- 1 kg karbonal brez kože Din 24—
- 1 kg jedilne slanine . . . Din 22—
- 1 kg pitane gosi Din 20—

Zavoje od 5, 10, 15 in 20 kg pošilja poštine prosto po povzetju

Jožef DUCNAČ, Pakrac, Slavonija

Izšla je
BLASNIKOVA
VELIKA PRATIKA
za navadno leto 1927,
ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštevan in je še danes najbolj obražtan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah. Opozorjamo na davčne spise, koje mora vsak čitati, da bo vedel, kaj smo plačevali nekdanj, kaj in koliko mora plačevati danes slasti Slovenija.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 dinarjev. Kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. BLASNIKA NASLEDNIKIH
tiskarna in litografični zavod
Ljubljana, Breg št. 12.

Kdor oglašja v „Napreju“, ga podpirajo delavci.

Kdor inserira v drugih listih, v „Napreju“ pa ne, ta sam dovolj jasno pove, da ne mara odjemalcev iz delavskih vrst. V vaših rokah je kakšno **inseriratno politiko** delajo trgovci. — Trgovci so bolj navezani na Vas, nego Vi nanje!

Vsi k „AMERIKANCU“ v Ceje

odeje (koulre) od	Din 140—	naprej
štofaste moške obleke od	Din 400—	naprej
štofaste fantovske obleke od	Din 100—	naprej
čajgaste moške obleke od	Din 150—	naprej
čajgaste fantovske obleke od	Din 80—	naprej
čajgaste hlače od	Din 45—	naprej
moške kape, štofaste od	Din 30—	naprej
druklatno od	Din 950	naprej
belop l.	Din 10—	naprej

Ostanki po lastni ceni.
V zalogi velikanska izbira štofov, čajgov, svilenih robcev, predpasnikov, srajc, otroških oblek ter vsakovrstnih nogavic.

Ako reš hočete štediti in poceni kupiti, potem se prepričajte in pridite k Amerikancu v Celje, pri farnt cerkvi.

Triko-perilo

za moške, žene in otroke, volna v raznih barvah, rokavice, nogovice, dokolenice, nahrbniki za šolarje in lovce, dežniki, kloti, šifoni, žepni robci, palice, vilce, noži, škarje, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce

edino le pri trvdki

Josip Petelinc
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika

Najnižje cene!
Na veliko in malo!

POZOR! Zopet znižane cene! **Josip Šlibar** **POZOR!** Zopet znižane cene!

Ljubljana, Stari trg 21, — poleg Zalaznika

Kontenina rujava Din 7-, 10-, 12-	Angle ki poplēm	Čisto volneno blago za ženske 3/4oko
Kontenino za rjuhe Din 27-, 29-, 34-	za bluže in srajce Din 36-, 40-, 45-	110—130 cm Din 40—, 70—, 120—
Angleški šifoni Din 12-, 15-, 19-	Različno blago	Prima moški štofi, lodni, kamgarni in drugi Din 90—, 200—, 300—
Robci, tucat Din 48-, 70-, 90-	za ženske obleke Din 9-, 16-, 32-	

Vsako sredo in soboto prodaja ostankov.

Tvornica dežnikov in solnčnikov
L. MIKUŠ, LJUBLJANA
Mestni trg šte. 15

prporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji cenl.

PERILO IN OBLEKE

platno, sukno, plavino, volneno blago, nogavice, naramnice, robce, kravate, predpasnike, posteljno perilo, itd. kupite najboljše pri trvdki

I. N. Šoštaric
MARIBOR' Aleksandrova cesta šte. 13.

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana, Frančiškanska ulica šte. 6
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade, najmodernejše plakate in vabila za veselice, letne zaključke. Najmodernejša uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

Stereotipija. Litografija.